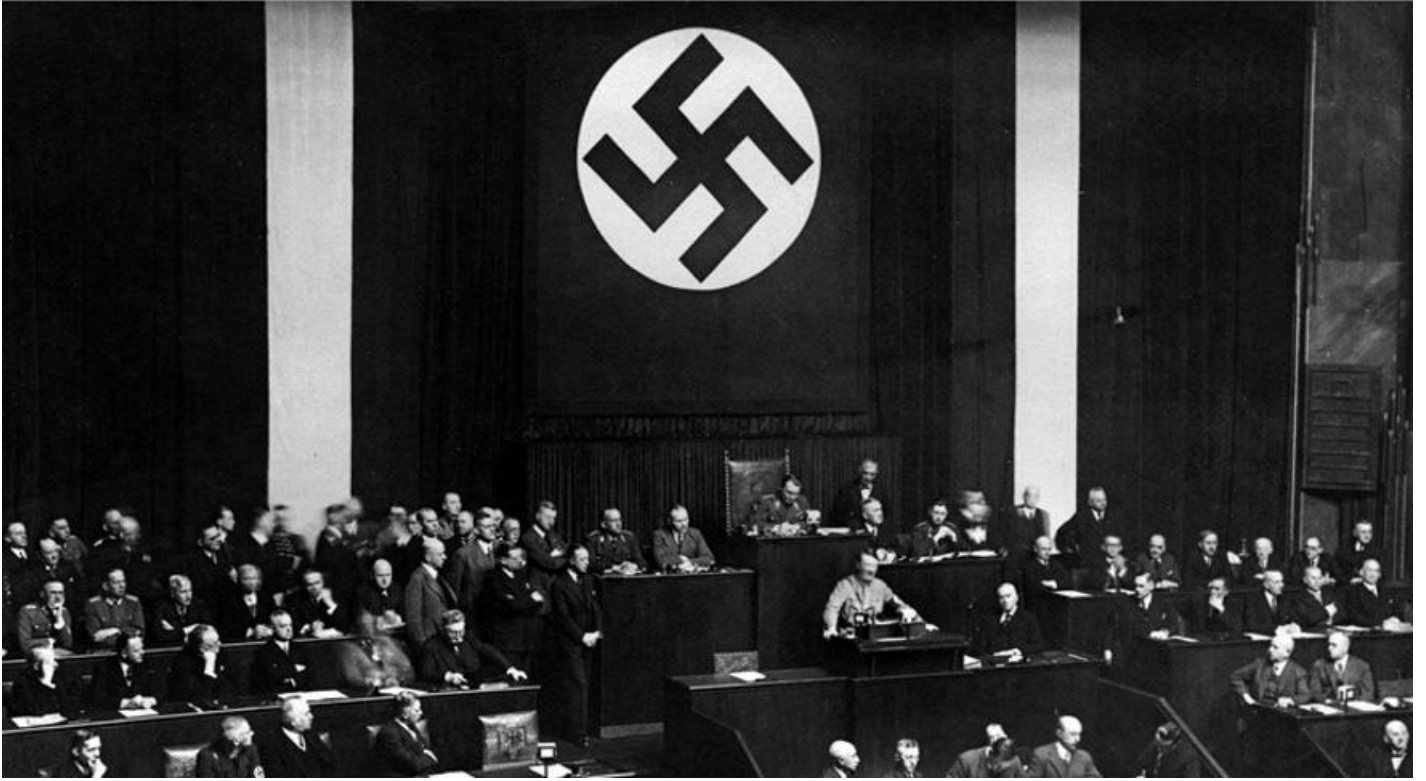

Başkanlık sisteminin en korkunç örneği : Demokrasiden diktatörlüğe Hitler'in tek adam iktidarı

İnsanlık tarihinin en kanlı dönemlerinden birinin baş aktörü olan Adolf Hitler'in yükselişi demokrasinin döşediği yollardan olmuştur.

Ünlü yazar Aldous Huxley, "Tarihten alınabilecek en büyük ders insanlığın tarihten ders almamasıdır." demiştir. 2. Dünya Savaşı, öncesi ve sonrası ile insanlık tarihinin en trajik vakalarından biridir ve bu vakanın merkezinde Adolf Hitler vardır. Peki tarihin en kanlı canilerinden biri olan Adolf Hitler, ülkenin tüm idari yetkilerini nasıl tek başına kendisinde toplamıştır?

DİKTATATÖRLÜK DEMOKRATİK YOLLARLA GELDİ

Hitler demokratik yollarla başa gelmiş ama bunu yeterli bulmamış daha çok güç için yetkilerini artırmış ve bu yetkilerle demokrasiyi ortadan kaldırıp tarihin en vahşi diktatörlerinden biri olmuştur.

DİKTATÖRLÜĞE GİDEN YOLUN BAŞLANGICI: EKONOMİK KRİZ

Adolf Hitler'in siyasi parti hayatı Alman İşçi Partisine katılımı ile başlar. Hitler 1920 yılında partinin propagandasını ele aldıktan sonra partinin adı Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi(NSDAP) olarak değiştirildi. Komünistler ve sosyal demokratlar bu partinin destekçilerine onları küçümseme maksadıyla kısaca "Nazi" diyorlardı. Partide hızla yükselen Hitler 1921'de parti lideri oldu. Hitler'in partisi 1929 yılına kadar başarısız olsa da dünyada yaşanan ekonomik kriz sonrası oylarını artırdı ve 1930 yılında yapılan seçimlerde meclisin ikinci büyük partisi oldu.

İLK YENİLGİ: CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMLERİ

Almanya'da 1932 yılında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerine NSDAP'ın adayı olan Hitler en güçlü rakibi Hindenburg ile ikinci tura kaldı. İkinci turda Hitler yenildi ve Cumhurbaşkanı Hindenburg oldu.

KOALİSYON KURULAMAYINCA YENİDEN GENEL SEÇİM

Cumhurbaşkanlığı seçileri sonrası yapılan genel seçimde ise Hitler'in partisi mecliste en çok sandalye sayısına sahip parti oldu ama yine de hükümet için koalisyon gerekiyordu.

Cumhurbaşkanı Hindenburg, koalisyon yapıp hükümet kurması için Hitler'i şansölye (Başbakanlığa tekabül ediyor.) atadı. Ancak koalisyon kurulmayınca Hitler, Alman Ulusal Partisi'nin desteği ile ülkeyi yeniden genel seçim sürecine soktu.

ÖZEL KARARNAME İLE VATANDAŞLIK HAKLARIN KISITLANMASI VE PARTİLERİN YASAKLANMASI

Almanya'da o tarihlerde parlamentonun toplandığı Reichstag'ta çıkan yangın Hitler'in diktatörlüğe giden yolda önemli dönemeçlerden biri oldu. Yangının Hitler'in partisi tarafından çıkartıldığı iddia edilse de soruşturma Nazi Partisi'nin (NSDAP) o dönemki en güçlü siyasi rakiplerine odaklanmıştı. Bu olayın yarattığı atmosferde Hitler, Cumhurbaşkanı Hindenburg'a imzalattığı bir kararname ile vatandaşların çeşitli kişisel ve siyasi haklarını kısıtladı. Bunu takiben Hitler'in partisi NSDAP ve Alman Ulusal Parti dışında tüm partilerin yayınları ve seçim çalışmaları durduruldu.

YASAKLI DÖNEMDE SEÇİMLE İKTİDAR OLDU

Hitler'in partisi bu olağanüstü şartlarda yapılan seçimde Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi (NSDAP) %44 oy ile tek başına iktidar oldu ama salt çoğunluğu elde edemedi. Daha çok yetki isteyen Hitler, diktatörlüğe giden yolda büyük bir adım attı.

HİTLER'İN, MUHALİFLERİN SOKULMADAN MECLİS'TEN KANUN YAPMA YETKİSİ İSTEMESİ

Hitler, 1933'te Meclisten "geçici" olarak geniş yetkiler istedi. Hitler'e ve hükümetine meclisin salt çoğunluğunun onayına ihtiyaç duymadan kanun yapma yetkisi veren bu yetkilerin yasalaşması için meclisin üçte birinin oyu gerekiyordu. Oylamanın yapılacağı gün parlamento, hükümetin polisi (SA) tarafından kuşatıldı ve bazı sosyal demokrat parlamenterler Meclis'e sokulmadı. Ayrıca 81 komünist parlamenter de seçimlerden önce gözaltına alınmıştı.

MECLİSİ ETKİSİZLEŞTİREN VE ANAYASAYA AYKIRI YASA YAPMA YETKİSİNİ ELDE ETTİ

Hitler'in yasa tasarısı oldukça kısıydı ama ona büyük yetkiler veriyordu. Hitler sadece 5 madde ile meclisin geri kalanını etkisizleştirdi ve tüm gücü üstünde toplayarak anayasaya

aykırı kanunlar çıkarma yetkisini elde etti. 5 maddeden oluşan tasarının 3 maddesi çok kritikti:

– Hükümet, Anayasa’da belirtilen kanun çıkartma sürecinden ayrı olarak da kanun çıkartabilir. – Hükümetin çıkarttığı kanunlar, meclis kurumlarını etkilemediği sürece anayasadan sapabilir. Devlet başkanının yetkileri bundan etkilenmez.

– Devletin yabancı milletlerle yapacağı anlaşmalar ve bu anlaşmaların gerektireceği kanunlar için meclis onayı gerekmez. Hükümet bu anlaşmalar için gerekli gördüğü kanunları çıkartır.

Bu maddeler hükümetin meclise danışmadan, kanun çıkartmasına, bütçe onaylamasına ve uluslararası anlaşmalar yapmalarına olanak veriyordu.

REJİM DEĞİŞTİ, DEMOKRATİK YOLLAR KAPANDI

23 Mart 1933’te yapılan parlamento oturumunda “Halkta ve İmparatorlukta Sıkıntının Kaldırılmasına Dair Yasa” kabul edildi.

Yetki yasasının geçişi ile her ne kadar ortada bir meclis olsa da pratikte rejim değişti ve meclisin ülke yönetimine bir etkisi kalmadı ve demokratik süreçler ortadan kalkmış oldu. Hitler Üçüncü Reich ilan edildi. Hitlerin yetki kanunu ile yasama ve yürütme yetkilerini aline alması sonucu Cumhurbaşkanı Hindenburg’un da pratikte bir etkisi kalmadı.

ÇOK PARTİLİ MECLİSTEN TEK PARTİLİ MECLİSE GEÇİŞ

Hitler yetkilerini çok partili sistemden tek partili sisteme geçiş için kullandı ve 1933 yılında çıkarttığı yasalarla Nazi partisi dışında bütün partileri yasadışı ilan etmiş oldu. Çok tartışılan hitabet yeteneği ve elindeki propaganda araçlarının etkisiyle Alman toplumunu Nazi partisinde birleştirdi.

TEK HALK, TEK İMPARATORLUK, TEK LİDER PROPAGANDASI

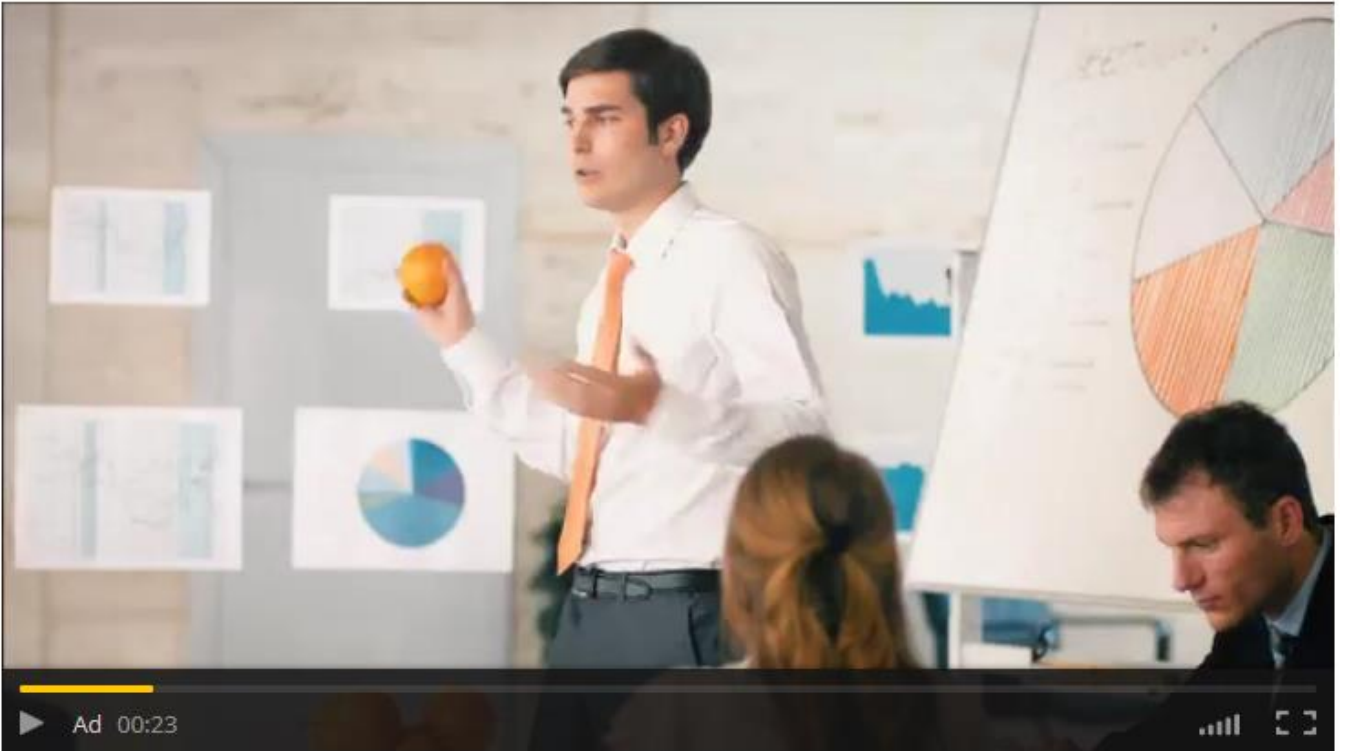
Hitler'in "Ein Volk, Ein Reich, Ein Fuhrer" yani 'Tek halk, Tek İmparatorluk ve Tek Lider' anlamına gelen sloganı, Nazi döneminin Alman toplumunda önemli bir iz bırakmıştır. Posterlerde ve parti yayınlarında yer alan slogan, radyo yayınlarında ve mitinglerde de sürekli tekrarlanıyordu. Nazi partisinin (NSDAP) akıllara kazımak için her yolu kullandığı bu slogan Nazi partisinin Alman toplumu ve kültürü üzerindeki mutlak kontrolünü ifade ediyordu.

TEK PARTİ PROPAGANDASI VE KARŞIT GÖRÜŞLERE SANSÜR İLE İKTİDARINI PEKİŞTİRDİ

Hitler, gücü elinde topladıktan sonra Nazi partisinin propaganda bakanı Goebbels gazeteler, dergiler, kitaplar, mitingler; sanat, müzik, film ve radyonun kontrolünü eline alıp Nazi karşıtı tüm görüşleri sansürleyip yasakladı. 1933 yılında Nazi öğrenci organizasyonları Almanların okumaması gereken kitapların listeledi ve 10 Mayıs 1933 akşamı Naziler kütüphanelere girip bu kitapları toplayıp yaktı. Nazi fikirlerinin yayılmasında okullar da önemli bir role sahipti. Bazı kitaplar okullardan yasaklanırken ders kitapları yeniden yazıldı.

KUVVETLER AYRILIĞININ TAMAMEN BİTİŞİ VE TEK ADAM REJİMİ

Büyük oranda pek bir etkisi kalmamış olsa da Hitler'in getirdiği yetki kanuna göre Cumhurbaşkanı Hindenburg'un yetkilerine dokunulmamıştı. Hitler Cumhurbaşkanı'nın yetkilerini çiğnese de bu ihlallerin hiçbiri mahkemeye taşınmadı. Yani Hitler'in zaten tek adam olduğu bir fiili durum vardı. Hindenburg'un 2 Ağustos 1934'te ölmesi üzerine de Hitler, Cumhurbaşkanlığı ve başkanlığı birleştirip yasal olarak da tek adam olmak için harekete geçti.

VIDEO İÇİN [BURAYA](#) TIKLAYIN.

1934 REFERANDUMU İLE CUMHURBAŞKANLIĞI VE BAŞBAKANLIK BİRLEŞTİ

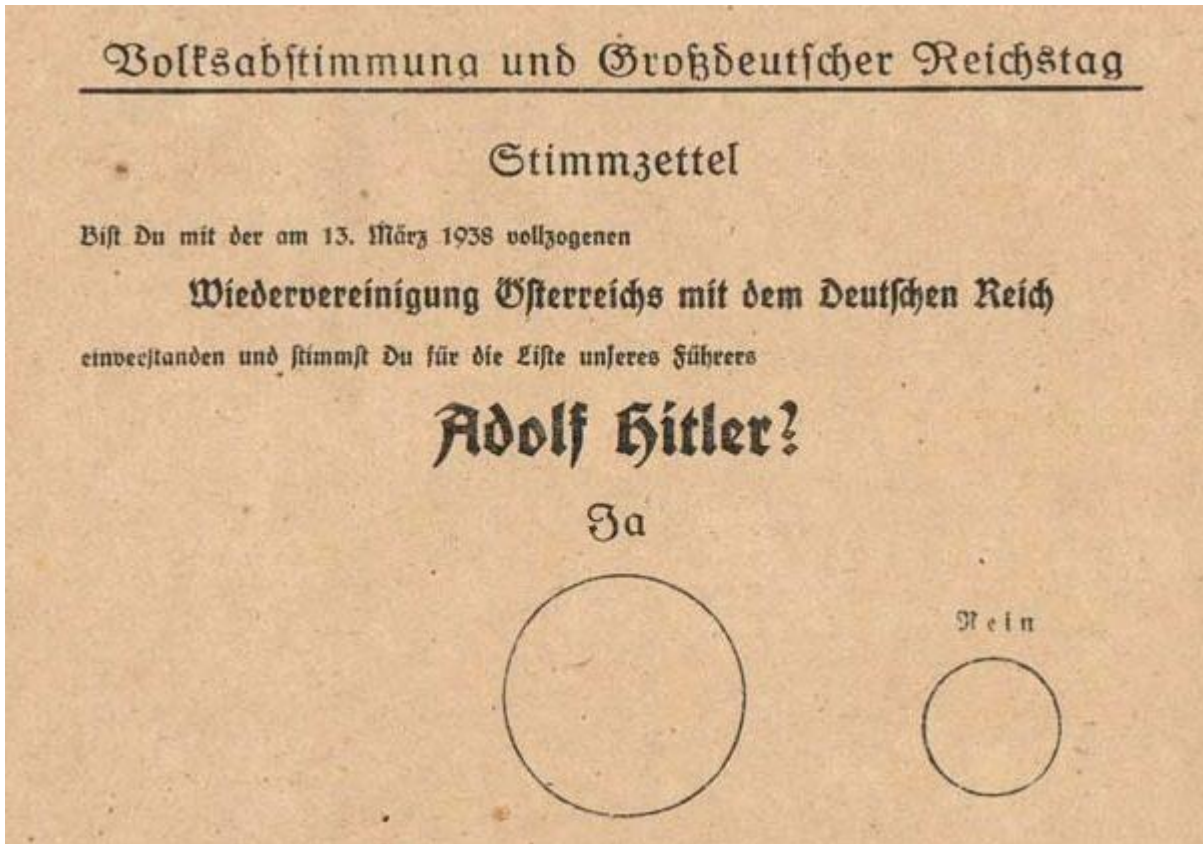
Cumhurbaşkanı Hindenburg'un ölümünden sadece 7 gün sonra Cumhurbaşkanlığı ile Başbakanlığın birleştirilmesi için bir referandum yapıldı. Referandumda Alman halkına şu soru soruldu:

“Cumhurbaşkanlığı makamı, Başbakanlık makamı ile birleştirilmiştir. Cumhurbaşkanı'nın tüm yetkileri ile Başbakanlığın yetkileri Führer ve Şansölye Adolf Hitler'de toplanmıştır. Vekilini kendisi atayacaktır. Alman erkeği ve Alman kadını, bu yasa ile öngörülen bu düzenlemeyi onaylıyor mu?”

“AÇIK OY VERMEYEN HAINDİR”

Referandum için yoğun bir propaganda yapan Nazi partisi oylamaya anti demokratik eylemlerde de bulundu. Bunların arasında STK'ları, kulüpleri Nazi askerleri eşliğinde oy kullanma merkezlerine götürmek ve açık oy vermeye zorlamak da vardı. Bazı yerlerde oy verme kabinleri kaldırılarak bazı yerlerde de kabinlere “Buraya giren vatan hainidir.” yazan afişler konularak halk açık oy vermeye zorlandı. Buna ek olarak, birçok oy pusulası “evet” oyuyla önceden işaretlenmiş, geçersiz oy pusulaları sıklıkla “evet” oyu olarak sayılmış ve pek çok “hayır” oyu referandum sorusunun lehine kaydedilmiştir.

Referandum sonucunda %88 EVET oyu ile Hitler Führer oldu ve istediği mutlak tek adam rejimini elde etti.

Adolf Hitler'in Führer oluşundan 4 yıl sonra yapılan parlamento seçimi ve Avusturya ile Almanya'nın birleşmesine dair yapılan referandumun pusulası. Pusula da şu yazıyor:

“Avusturya ve Almanya’nın birleşmesine ve liderimiz Adolf Hitler’in partisine onay veriyor musunuz? Ortadaki büyük halka evet, sağındaki küçük halka hayır için..

DEMOKRATİK SEÇİMLE GELDİ, DİKTATÖRE DÖNÜŞTÜ VE BU İNSANLIK SUÇLARI İŞLENDİ

- Dünyanın gördüğü en kanlı savaşılarından biri yaşandı ve milyonlarca kişi yaşamını yitirdi.
- Savaş boyunca sivil katliamları gerçekleştirildi.
- Toplama kampları kuruldu ve milyonlarca Yahudi soykırıma uğradı.
- Çingenerler, zihinsel engelliler, fiziksel arazları olanlar, siyahiler katledildi.
- Nazi doktorları insanlar üzerinde korkunç deneyler gerçekleştirdi.
- Sivil binaların yıkımı, savaş eserlerine işkence, kimyasal silah kullanımı gibi pek çok savaş suçu işlendi.

SONRAKİ NESİLLER ÇOK AĞIR BEDEL ÖDEDİ

- Hitler’in başlattığı dünya savaşında 7 milyondan fazla Alman vatandaşı yaşamını yitirdi.
- Almanya toprak bütünlüğünü kaybetti ve ülke ikiye bölündü. Batı Almanya Amerika, İngiltere ve Fransa’nın kontrolüne, Doğu taraf ise SSCB’nin kontrolüne girdi.
- Fransa, Birleşik Krallık ve Rusya’ya savaş tazminatı ödedi. Alman yaşam standardı 1932’deki seviyesine geriledi.
- Savaşta hayatta kalan Alman halkı büyük açlık ve sefalet yaşadı.
- Savaş sonrası ABD ve Birleşik Krallık entelektüel savaş tazminatı olarak Almanya’daki tüm patentleri, Almanya’nın tüm teknolojik – bilimsel bilgi ve birikimini topladı. Bu patent ve bilgi birikiminin değeri günümüz parasıyla 123 milyar dolara tekabül ediyor.
- Endüstriyel silahsızlaştırma uygulaması altında Almanya’nın 1500 fabrikası yıkıldı ve ülkenin ağır sanayi kapasitesi 1938 seviyesinin yarısına düşürüldü.
- Nazi döneminde yaratılan kutupsallaşma sonraki nesillere de yansdı.
- Alman toplumu, Nazi dönemindeki işlenen insanlar suçları nedeniyle uluslararası alanda ve sosyo-kültürel temsillerde soy kırımın ve savaş suçlarının lekesini hâlâ taşımaya devam ediyor.

[status draft]

[nogallery]

[geotag on]

[publicize off|twitter|facebook]

[category istihbarat]

[tags SİYASİ DOSYA, Başkanlık sistemi, Demokrasi, diktatörlük, adolf Hitler, iktidar]